

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ
Протокол № 3 від 28.03.2023

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов,
І.А. Чухно, І.В. Завгородній, Л.В. Фоміна,
І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

**А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марков-
ський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків: ХНМУ, 2023. – 267 с.**

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їхніх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний медичний університет, 2023

Мирошниченко М.С., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Бібіченко В.О., Кучерявченко М.О. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА SOFT SKILLS ТА ЙОГО ЗНАЧИМІСТЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ МЕДИЧНИХ КАДРІВ.....	185
Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Коновалова М.О., Хокер Т.О., Лісова О.О. ОСОБЛИВОСТІ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	187
Назарян Р.С., Мись В.О., Ткаченко І.Г. КЕЙС-МЕТОД ЯК ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО.....	190
Наливайко Н.А. ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	192
Некрасова Н.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ.....	194
Некрасевич Т.В. QUIZLET ЯК ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ЗВО.....	195
Nesterenko Valentyna, Almoghrabi Bachir THE ISSUE OF MODERN TRAINING OF STUDENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION. TWO VIEWS: TEACHER AND LEARNER.....	197
Нечипуренко О.М., Істомін А.Г., Манучарян С.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	198
Нікуліна Г.Л., Багмут В.В. ЛЕКЦІЯ УДВОХ ПРИ ВИКЛАДАННІ ГІГІЄНИЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ РІВНІ.....	200
Ожоган Ю.М., Рожко М.М., Заяць Л.М. ШЛЯХИ І МЕТОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ.....	202
Ольховська О.М., Колесник Я.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	204
Очередько О.М., Орлова Н.М., Ткаченко О.В., Паламар І.В. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	206
Перекрест М.І. МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	209

Емоційний інтелект як здатність людини розпізнавати емоції, мотивацію й бажання свої та інших людей, лежить в основі формування базових компетенцій soft skills, оскільки в кожній з «м'яких навичок» присутній елемент емоції, яка мотивує і спонукає до їхнього розвитку. Тому емоційний інтелект можливо віднести до інтегральної складової у формуванні компетенцій soft skills.

Таким чином, аналіз огляду літератури показав, по-перше, що емоційний інтелект розглядається вченими як властивість психіки з її неповторними особливостями та рівнем розвитку, що формується протягом життя під впливом різних факторів; по-друге, необхідність і перспективність формування soft skills у майбутніх лікарів паралельно зі здобуттям профільної освіти у вищій школі, що забезпечить їм більш ефективний та безпечний перехід до майбутньої професійної діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. Професійна культура: сутність, фахові особливості, розвиток: колективна монографія / кол. авт.; відп. ред. Г.Є. Улунова. – Суми: вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 300 с.

2. Длугунович Н.А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців / Н.А. Длугунович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №6 (219). – С. 239–242.

3. Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління: монографія / кол. авт.: О.В. Лазорко, О.В. Кихтюк, А.В. Кульчицька [та ін.] / за заг. ред. О.В. Лазорко, Т.В. Федотової. – Луцьк: Вежа-Друк, 2020. – 204 с.

4. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування / К.О. Коваль // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – № 2. – С. 162–167.

5. Богдан Є.С. Розвиток у студентів інженерних напрямів «soft skills» як важливий фактор їхньої конкурентоспроможності // Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук. – 2017. – № 2-4. – С. 17–20.

6. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 243 с.

ОСОБЛИВОСТІ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Коновалова М.О.,

Хокер Т.О., Лісова О.О.

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

Вступ. Як відомо, для здобувача вищої медичної освіти завжди важливим було набуття як теоретичних знань, так і практичних навичок та вмінь. Чотири роки поспіль зовнішні чинники (пандемія COVID-19, введення воєнного стану) створюють виклики для медичної освіти в Україні [1, 2, 3]. Сьогодні всі медичні заклади вищої освіти запровадили дистанційне або гібридне (змішане) навчання [1, 4]. Проте не втрачає свою актуальність якісне формування лікарських компетенцій у студентів-медиків під час пандемії COVID-19 та воєнного стану, у якому важливе місце посідає симуляційне навчання.

Основна частина. Час диктує високий рівень надання медичної допомоги кваліфікованими фахівцями [5]. В умовах війни та пандемії COVID-19 в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті (ЗДМФУ) за сприянням ректорату приділяють особливу увагу дистанційному навчанню через залучення симуляційних технологій, що гарантує безпеку пацієнтів і дозволяє набувати медичний досвід студентам, а саме використовують кафедральні навчально-тренувальні класи і можливості тренінгового центру. Тренінговий центр ЗДМФУ під керівництвом Романової К.Б. має у своїй структурі кілька підрозділів, що нагадують відділення багатопрофільної лікарні: акушерства та гінекології, педіатрії та неонатології, реанімації, госпітальний підрозділ та підрозділи функціональної діагностики й медицини катастроф.

Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб ЗДМФУ здійснює підготовку майбутніх лікарів, використовуючи госпітальний підрозділ та кімнату функціональної діагностики тренінгового центру ЗДМФУ. Студенти, набуваючи практичних навичок із пропедевтики внутрішніх хвороб, навчаються за допомогою манекену Susie hi-fidelity класу, що дозволяє моделювати різноманітні патології дихальної та серцево-судинної систем, у тому числі – і рідкісні. Цей манекен має можливості відтворити широкий спектр звуків: дихання, серцевого ритму, пульсу, перистальтики шлунково-кишкового тракту тощо. Також за допомогою манекену здобувачі освіти можуть виміряти артеріальний тиск, сатурацію кисню, оцінити показники життєдіяльності та продумати і призначити лікування діагностованої ними патології. Що дуже важливо, одразу буде отримано результат лікування, адже вітальні показники манекена будуть відповідати обсягу наданої медичної допомоги.

У підрозділі функціональної діагностики навчання відбувається за допомогою сучасного технічного обладнання (ультразвукові сканери Esaote MyLab 40 та CBit 8, електроенцефалограф Нейроком, спірограф Spirolab III, електрокардіографи Біомед ВЕ600, комбіновані добові монітори ЕКГ та артеріального тиску КАРДІОСЕНС АД) і манекену HAL® S1020, що має можливість здійснювати моніторування ЕКГ у 12 відведеннях [6]. Варто відзначити, що даний манекен має вбудований модуль MI, що дозволяє імітувати різні патології серця (порушення ритму, провідності, а також ішемію міокарду). Завдяки наявності великої кількості графіків ЕКГ, здобувачі освіти мають можливість ознайомитись із широким спектром захворювань серцево-судинної системи. Однією з переваг манекену HAL® S1020 є здатність проведення на ньому заходів серцево-легеневої реанімації (дефібриляції, кардіоверсії, електрокардіостимуляції).

Студенти випускних курсів, проходячи навчання на кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб ЗДМФУ, удосконалюють свої навички клінічного мислення, працюючи з віртуальним симулятором пацієнта Body Interact. Віртуальний пацієнт, як і звичайний, за допомогою відповідних програмних налаштувань (завантаженого сценарію) «вміє»: моделювати поширені та рідкісні патології внутрішніх органів і невідкладні стани, відповідати на питання лікаря, імітувати порушення при клінічному обстеженні та реагувати на дії користувача програми. Важливим результатом роботи з віртуальним

пацієнтом є отримання звіту щодо виконаних дій за трьома показниками: фізикальний огляд, діагностична діяльність та лікування, що дозволяє опрацювати допущені помилки.

Під час симуляційного навчання викладачі і студенти працюють разом, звертаючи увагу не тільки на техніку виконання маніпуляцій, а й формування навичок комунікації і взаємодії в команді, лідерства, прийняття рішень, критичного мислення, відповідальності, самоорганізованості, тощо.

Висновки. Використання симуляційних технологій у системі медичної освіти – це один із шляхів сприяння зростання інтересу студентів до навчання, що є важливою частиною вдосконалення професійних навичок. Симуляційне навчання дозволяє покращити засвоєваність теоретичного навчального матеріалу, дає можливість відпрацювати на манекені практичну складову, сприяє формуванню мотивації студентів до навчання. Особливо важливе значення симуляційне навчання має в умовах обмеження доступу студентів до пацієнтів через COVID-19 та воєнний стан. У складних умовах сьогодення Тренінговий центр ЗДМФУ створює умови для набуття практичних навичок в умовах, що максимально близькі до реальних.

Література.

1. Романова К.Б. Досвід міжкафедрального тренінгового центру в умовах змішаного навчання у Запорізькому державному медичному університеті. Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ, траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти: матеріали навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради (26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120 с.

2. Михайловська Н.С., Стецюк І.О. Зміни педагогічних аспектів при впровадженні інформаційних технологій на клінічних кафедрах медичних вузів. Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020: тези за матеріалами науково-методичної відеоконференції (м. Запоріжжя, 19–20 листопада 2020 р.) – Запоріжжя, 2020. С. 115–116.

3. Михайловська Н.С., Кулинич Т.О., Стецюк І.О., Шершньова О.В., Антипенко О.О. Можливості використання сервісів Microsoft Office 365 в умовах дистанційного навчання на клінічних кафедрах. Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020: тези за матеріалами науково-методичної відеоконференції (м. Запоріжжя, 19-20 листопада 2020 р.) – Запоріжжя, 2020. С. 112–115.

4. Жукова Т.О., Васько Л.М., Почерняєва В.Ф., Марченко В.Ю., Удальцова-Гродзинська К. О. Симуляційні тренінги, як базова платформа сучасної освіти. Вісник проблем біології і медицини. 2020. № 4 (158). С. 222–224. DOI: 10.29254/2077-4214-2020-4-158-222-224

5. Elshama S.S. How to apply simulation-based learning in medical education? Iberoamerican Journal of Medicine. 2020. № 2 (2). P. 79–86.

6. Міжкафедрального тренінговий центр. Запорізький державний медико-фармацевтичний університет: веб-сайт. URL: https://zsmu.edu.ua/p_1353.html (дата звернення: 10.04.2023).